

OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU NACRTOM PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POŠTI

Odredbom članka 65. stavkom 2. postojećeg Zakona o pošti, koji je Hrvatski sabor donio krajem 2003. godine, predviđeno je da će odredba članka 14., kojom se definira kurirska usluga ostati na snazi do stupanja na snagu Zakona o kurirskim uslugama.

Zaključkom Hrvatskog sabora donesenim na istoj sjednici (15. listopada 2003.) na kojoj je donesen Zakon o pošti, zadužena je Vlada RH da u roku od 60 dana u saborsku proceduru uputi Prijedlog zakona kojim će se urediti odnosi iz područja kurirskih usluga.

U međuvremenu smo od Ministarstva europskih integracija dobili podatke iz kojih je vidljivo da nijedna država članica EU nema poseban zakon o kurirskim uslugama, a neke od njih su odredbe o kurirskim uslugama ugradile u svoje zakone koji reguliraju poštanske usluge (Portugal, Mađarska, Belgija, Češka Republika, Estonija, Latvija, Slovačka).

To je bio jedan od bitnih razloga za opredjeljenje da se umjesto posebnog zakona predloži donošenje izmjena i dopuna Zakona o pošti. Osim toga bilo bi pravno neprihvatljivo donositi poseban zakon o samo jednoj vrsti poštanskih usluga.

Nacrtom Prijedloga zakona predlaže se:

- preciznije određenje područja kurirskih usluga, kako bi se izbjegle nejasnoće, na koje se nailazilo u primjeni postojećeg Zakona prigodom podnošenja prijave za obavljanje kurirskih usluga, kako bi se preciznije odredilo obavljanje ovih usluga na slobodnom tržištu,
- smanjenje područja univerzalnih poštanskih usluga, čime će se dodatno liberalizirati ostale poštanske usluge,
- preciznije uređenje odredbe o pribavljanju dozvole za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga i odredbe o obavljanju tehničkog pregleda prije početka obavljanja univerzalnih poštanskih usluga,
- uskladiti kaznene odredbe sa Zakonom o prekršajima, posebice u vezi s ovlastima poštanskog inspektora, posebice s mogućnošću izricanja novčanih kazni na mjestu počinjenja prekršaja,
- provesti druga nomotehnička usklađivanja i ukloniti određene nejasnoće i nepreciznosti u tekstu Zakona o pošti.

Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pošti ne mijenjaju se suštinski odredbe sada važećeg Zakona o pošti, a posebno se njime ne ograničava pravo na obavljanje poštanskih usluga koje su na slobodnom tržištu, a to su i kurirske usluge. Štoviše, sužavanjem područja univerzalnih usluga povećava se područje ostalih poštanskih usluga koje se obavljaju na temelju uredne prijave, a to su i kurirske usluge.

Prije donošenja sada važećeg Zakona o pošti, koji je stupio na snagu u studenom 2003. godine Hrvatska pošta je, na temelju Zakona o pošti iz 1994. godine, imala potpuni monopol nad obavljanjem svih poštanskih usluga te su na slobodnom tržištu bile samo usluge prijema, prijenosa i uručenja paketa, te tiskanica kada ih otpremaju nakladnici (vlasnici tiskanih ili elektroničkih medija).

Hrvatska pošta d.d. je stupanjem na snagu navedenog Zakona izgubila dosadašnji monopol (**2000 grama**), te je, u skladu s Direktivom EZ, zadržala monopol nad rezerviranim poštanskim uslugama, kao dijelom univerzalnih poštanskih usluga. Prema članku 12. stavku 1. i 2. Zakona o pošti rezerviranim poštanskim uslugama (monopol)

smatraju se usluge prijama, prijenosa i uručenja pismovnih pošiljaka, bez obzira na sadržaj pošiljke i vrstu usluge mase do 100 grama u unutarnjem i međunarodnom dolaznom poštanskom prometu, pri čemu će se navedena ograničenja vezana za masu primjenjivati uz uvjet da je cijena niža od trostruke cijene za pismovnu pošiljku prve stope mase najbrže kategorije.

Na slobodnom tržištu su sve ostale poštanske usluge, uključujući i univerzalne poštanske usluge, koje su prema Direktivi EZ poštanske usluge, čije obavljanje država mora osigurati svim korisnicima na cijelom teritoriju RH. Zakonom o pošti je propisano da Hrvatska pošta te usluge mora obavljati na cijelom teritoriju RH po istim cijenama (u gradu Zagrebu i na otocima), što znači i na područjima u kojima nema ekonomskog opravdanja. Ostali davatelji univerzalnih poštanskih usluga te usluge mogu obavljati na temelju dozvole koju izdaje Vijeće za poštanske usluge, na područjima za koje podnose zahtjev za dozvolu. To znači da te usluge ne moraju obavljati na cijelom području RH, već na području za koje ocjene da ima ekonomskog opravdanja.

Ostale poštanske usluge, u koje spadaju i kurirske usluge su također na slobodnom tržištu i pravo na njihovo obavljanje stječe se podnošenjem prijave Vijeću za poštanske usluge za koju se ne mora platiti nikakva naknada ili pristojba.

Definiranjem kurirske usluge u Zakonu o pošti ta je usluga legalizirana i obavlja se na slobodnom tržištu, na način da ju može obavljati svaka pravna osoba koja podnese prijavu. Time se ne ograničava slobodno tržište poštanskih usluga, posebno ne kurirskih usluga i one će se obavljati na slobodnom tržištu, kako nalažu direktive EU i odredbe WTO-a.

U prilog tome govori i činjenica da je na temelju upravo Zakona o pošti devet pravnih osoba podnošenjem prijave steklo uvjete za obavljanje kurirskih usluga, kao što su **(Rhea Express d.o.o.(Fedex), DHL-INTERNATIONAL d.o.o., INTEREUROPA SAJAM, međunarodno otpremništvo, d.o.o (UPS), IN TIME d.o.o. (TNT), Lagermax AED Croatia d.o.o., DPD CROATIA d.o.o.**

Navedene pravne osobe koje su stekle zakonske uvjete za obavljanje kurirskih usluga nemaju primjedbe ni na Zakon o pošti ni na rad ovog Ministarstva.

Pri tom se posebno ukazuje da se Zakonom o pošti davateljima poštanskih usluga, odnosno postojećim gospodarskim subjektima, omogućuje, a ne dokida pravo na obavljanje kurirskih i drugih poštanskih usluga koje nisu univerzalne.

Izmjenama i dopunama Zakona o pošti ta se pitanja dodatno ne usklađuju s direktivama EU, što je i u svom mišljenju potvrdilo Ministarstvo europskih integracija. Naime, postojeći Zakon o pošti ima Izjavu o usklađenosti s direktivama.

Napominjemo da su svi saborski odbori poduprli donošenje navedenog Zakona bez primjedbi, tj. amandmana.

Odbor za zakonodavstvo je dao primjedbu u vezi s dodavanjem pojma davatelja univerzalnih poštanskih usluga u pojmove, u skladu s odredbama iz Zakona sugerirajući da se to ili dodatno obrazloži, ili da predlagatelj, Vlada, to pitanje uredi svojim amandmanom.